

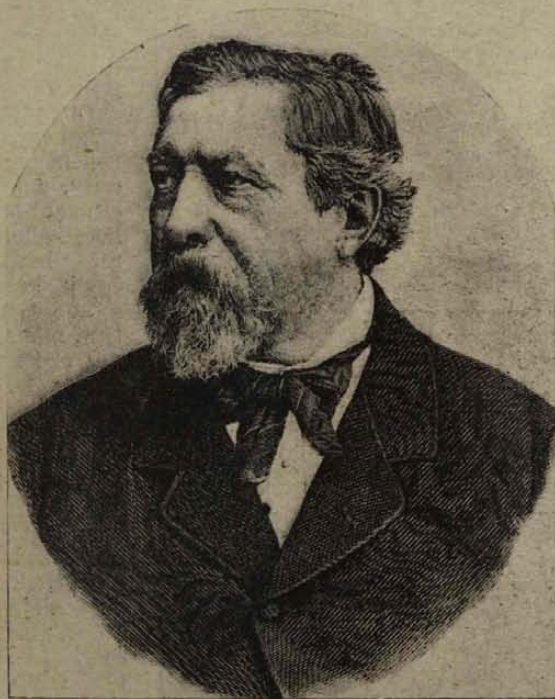
Aszellem óriásai.

Ybl Miklós

A mult század negyvenes éveiben egy diplomás mérnök, aki Bécsben végezte a műgyetemet, hónapokig koptatta a kilincset a budai hivatalokban s fűhöz, fához folyamodott, hogy valami kis állást kapjon. De minden lötás-futása hiábavaló volt, mert akinek nem volt nagy összeköttetése vagy hatalmas protektora, még kevésbé boldogulhatott akkor, mint talán ma. Am a diplomás ifju, mikor a hivatalnoki pálya végkép elzáródott előtte, nem csüggedt el. Beállt kőmíves-inasnak egy Pollák nevű pesti építómesterhez s így kezdte legalsó fokon azt a pályát, amelynek később világhírű mestere lett.

Ez a diplomás kőmíves-inas Ybl Miklós volt, a legnagyobb magyar műépítész, egy székesfehérvári szegény szatócs fia, akinek egész élete nagyszerű bizonyosságtétel amellelt, hogy a tudással párosult szorgalom és becsületesség minden földi kincsnel többet ér és dusabb kamatokat hajt. Pár év mulva már első palérja lett Polláknak, majd a Kinsky-palotát építette Prágában, aztán Olaszországba ment tanulmányutra, ahonnan hazatérve, megépítette a pompás főthi kastélyt és templomot, melyek, mint valódi műreemek, még a külföldön is világhírűek.

A magyar fővárosnak csaknem minden nagyobb-szerű épületét Ybl Miklós alkotta; a takarékpénztár gyönyörű háza, az Akadémia palotája, a Margitsziget összes épületei, számos vidéki templom stb. mind az Ybl zseniálítását hirdetik, melynek legszebb emlékjele mégis az Andrásy-uti Operaház, ez a minden részletben művészi palota, mely arányainak harmónikus szépségével még a világhírű párisi Operán is túltesz.

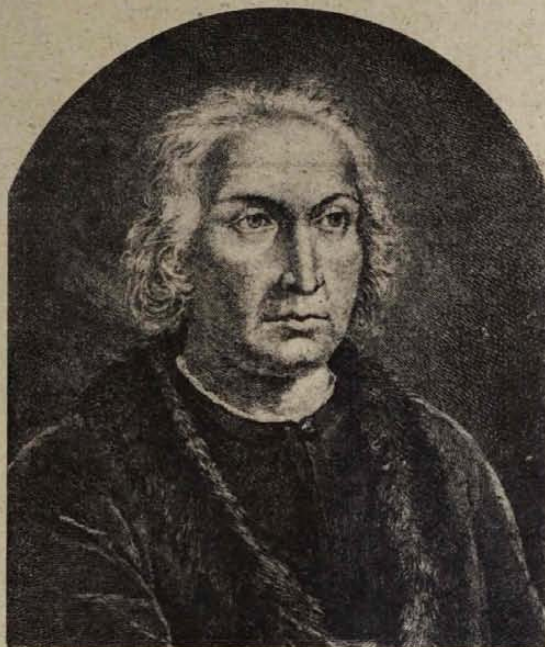

Ybl Miklós, műépítész (1814–1891)

S aki megalkotta, a zseniális mester, egyszerű kőmíves-inas volt, s avval a vasakarattal és szorgalommal tört fölfelé és érvényesült, mely az itt bemutatott arcképnek ugyszólván minden vonásáról tükröződik.

Kolumbus

Az 1491-ik év egyik hideg és zord decemberi estéjén fáradtan és megtört lélekkel kopogtatott egy javakorbelt, de már megrokkant ember, a spanyolországi Santa Maria della Rabida zárda kapuján. Kezén fogva

Kolumbusz Kristóf, Amerika fölfedezője (1446–1506.)

vezette kis fiát, s inkább ennek, mint saját magának kért éjjeli szállást, pár falat ételt és egy ital bort. A portás fölvezette az utast a gvárdián szobájába, ahonnan csodálatos kilátás nyílt a zajló, háborgó Atlan'i óceán végtelen sivatagára. Ez a nagyszerű kép megoldotta a sokat utazott, sokat szenvedett férfi nyelvét, aki most lángoló fantáziával kezdett beszélni a tengerről, a távoli országokról, amelyeket látott, aztán reményeiről, melyek oly édesek s végre csalódásairól, melyek oly keserűek.

A gvárdián álmélkodva hallgatta a furesa idegent, csakhamar összehívta a barátokat mind, hogy azok is gyönyörködjenek a nagyszerű előadásban s végül leküldött a szomszédos Palos városába is Hernandez orvosért, aki minden tudományban jártas volt, hogy mondjon véleményt az idegen terveiről és reményeiről. A nagy tudományu orvos őszinté lelkesedéssel hallgatta a különös utas fejtegetéseit és mindenben igazat adott neki; és a szerencsés véletlenből támadt látogatásnak az lett a következése, hogy a gvárdián nyomban levelet íratott Izabella spanyol királynénak a most halott dolgokról, a fáradt és lerongyolódott vándort pedig fiával együtt ott tartotta a zárdában mindaddig, míg két hét mulva megérkezett a királyné kedvező felelete, mely Granadába, a király táborába, szölyította a rajongó és bátor utast.

Igy került Kolumbusz Kristóf, az egyszerű genovai lakács fia, másodszer is a spanyol királyi pár elé, mely most már, némi habozás után, meg is adta a kellő föl-szerelést Kolumbusznak, hogy elindulhasson indiai fölfedező utjára. És a következő évben, 1492 augusztus 3-ikán, csakugyan kivitorlázott Palos révéből az a három hajó, melynek sikeres utja örök időkre szóló dicsőséget szerzett Kolumbusznak. Itt bemutatott arcképe hiven tükrözi a csodálatos ember egész egyéniségét, melyben a próféta fanatizmusa és önzete a zseniális férfiak lelki abnormitásaival párosul.